

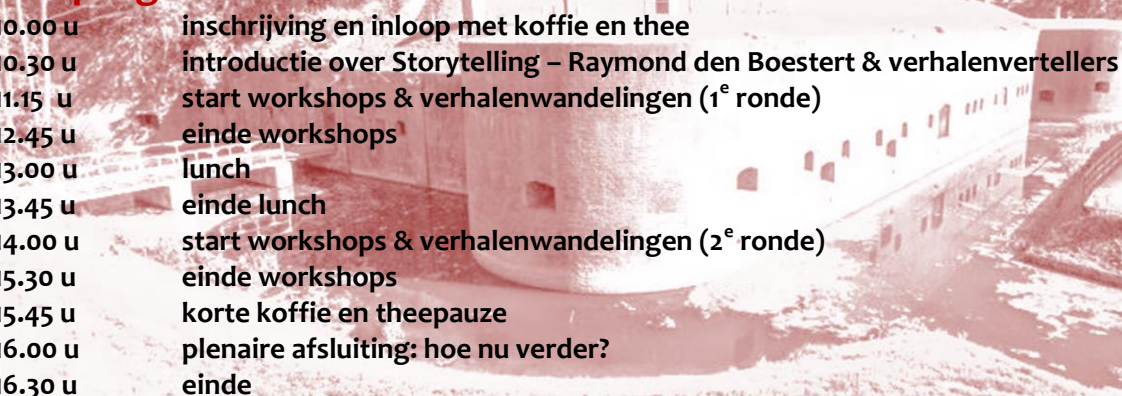
# Erfgoed Vertel Event

## maandag 30 oktober 2017

**Locatie:** Waterliniemuseum, Achterdijk 10-14, 3981 HE Bunnik  
**Tijden:** 10.00 – 16.30 u  
**Doelgroep:** professionele/vrijwillige medewerkers in de erfgoedsector, historici e.a.  
**Kosten:** € 50,- incl. lunch/koffie/thee  
**Opgeven:** <http://www.landschaperfgoedutrecht.nl/agenda/erfgoed-vertel-event/>

Het Erfgoed Vertel Event is een dag vol sterke verhalen, inspirerende lezingen en workshops over storytelling. Het wordt georganiseerd door Stadsavonturen, de Vertelacademie, Landschap Erfgoed Utrecht, ondersteund door Storytelling Centre en Stichting Vertellen en financieel mogelijk gemaakt door Hollandse Waterlinie en Landschap Erfgoed Utrecht. Het Vertelevent maakt deel uit van het internationale Storytelling Festival dat van 1 – 5 november 2017 in Amsterdam zal plaatsvinden.

### EVE programma



10.00 u	inschrijving en inloop met koffie en thee
10.30 u	introductie over Storytelling – Raymond den Boestert & verhalenvertellers
11.15 u	start workshops & verhalenwandelingen (1 <sup>e</sup> ronde)
12.45 u	einde workshops
13.00 u	lunch
13.45 u	einde lunch
14.00 u	start workshops & verhalenwandelingen (2 <sup>e</sup> ronde)
15.30 u	einde workshops
15.45 u	korte koffie en theepauze
16.00 u	plenaire afsluiting: hoe nu verder?
16.30 u	einde

### Introductie: Wat is storytelling?!

#### Raymond den Boestert m.m.v. enkele verhalenvertellers

Storytelling is hot. De term wordt steeds vaker gebruikt in de wereld van marketing, communicatie en managementtrainingen. Maar wat is storytelling eigenlijk? Verhalen vertellen uiteraard. Maar op welke manier, door wie, voor wie en in welke situatie? Wordt het live gedaan door een verteller op locatie of met hulp van beeldmateriaal? Wat doet het met een luisteraar, wanneer er een verhaal klinkt? In elk geval maken we beelden in ons hoofd en worden emoties en ervaringen opgeroepen.

Tijdens deze introductie zal Raymond den Boestert heldere informatie over storytelling bieden en wat praktische opdrachten die terplekke worden uitgevoerd. Enkele andere verhalenvertellers zullen een kort verhaal over 'geluk' vertellen, het thema van de Maand van de Geschiedenis 2017.

### Workshops en storytrails

Er worden gelijktijdig vier workshops en drie storytrails (verhalenwandelingen) aangeboden tijdens twee rondes, een in de ochtend en een in middag. Die rondes zijn identiek. In principe heeft elke deelnemer telkens de vrije keus. Maar de ene workshop leent zich meer voor erfgoedprofessionals zoals beleidsmakers en communicatiemedewerkers, de andere activiteit is eerder bedoeld voor vrijwillige erfgoedmedewerkers zoals gidsen e.d..

Daarnaast willen we deelnemers evenredig verdelen over de workshops. Bij de inschrijfbalie liggen gekleurde vellen papier met de titels van alle workshops en storytrails. Tijdens de inloop kan ieder twee velletjes met een activiteit naar keuze – voor ochtend én middag - meenemen. Zijn de papieren voor de ene activiteit op dan is er nog genoeg plek bij de andere. Dus hoe eerder aanwezig, hoe meer keus.

1. **Beeldend vertellen rondom erfgoed** – Raymond den Boestert
2. **Oral History als bron van verhalen** - Marjolein van der Kemp & Sanne Witkamp
3. **Interactieve Storytelling & Games** - Marc van Hasselt & Ruud Boxma
4. **Van droge historie naar sappig verhaal** – Erik Mathlener
5. **Storytrail Amelisweerd** – Eugene Ligtvoet
6. **Storytrail Grensland** – Bastiaan de Zwitser
7. **Storytrail Fortgeheimen** – Gottfrid van Eck

## Workshop 1 : Beeldend vertellen rondom erfgoed

### Raymond den Boestert

Wie kent hem of haar niet: die ene docent of leerkracht, oma of opa, stadsgids of museummedewerker die je niet meer vergeet omdat hij of zij zo fantastisch verhalen kon vertellen. Verhalen vertellen en erfgoed zijn een uitstekende combinatie. Verpakt in een goed verhaal komt het verleden weer helemaal tot leven. Het samen luisteren naar verhalen is een opwindende ervaring. Het verbindt de luisteraars en geeft hen de ruimte om even rond te wandelen in de beelden van het verhaal. Alsof je zelf deel uitmaakt van de geschiedenis.

Vragen die bij deze workshop ter sprake komen: Wat zijn de bouwstenen van een goed verhaal?

Hoe kun je je goed voorbereiden op het vertellen zonder het verhaal letterlijk uit je hoofd te leren? Hoe kun je het verhaal in beelden vastleggen, zodat je het een volgende keer opnieuw kunt vertellen? Hoe kan beeldend vertellen de interactie met en betrokkenheid van het publiek vergroten?

#### Raymond den Boestert

Hij is professioneel verhalenverteller, verteldocent en directeur van de Vertelacademie, de grootste vertelopleiding in Nederland die inmiddels tien jaar bestaat. Daarvoor was hij als docent betrokken bij het Vertelcollectief en als verteller/acteur o.a. bij het Land van Ooit, museumpark Archeon en Ouwehands Dierenpark. In 2012 werd Raymond door de Stichting Vertellen uitgeroepen tot Verteller van het Jaar. Geschiedenis is een belangrijk interessegebied van hem. [www.vertelacademie.nl](http://www.vertelacademie.nl)

## Workshop 2: Oral History als bron van verhalen

### Marjolein van der Kemp & Sanne Witkamp

Om in je erfgoedorganisatie verhalen te kunnen vertellen, heb je verhalend bronmateriaal nodig. Dat materiaal kan heel divers van aard zijn en je kunt er op verschillende manieren aan komen via literatuur, historische onderzoeken of internet. Maar het kan ook veel directer via mondelinge overlevering en veldonderzoek, wat we wel *Oral History* noemen.

Tijdens de workshop komen de volgende vragen aan de orde: Wat is *Oral History*? Hoe kun je het toepassen? Waar moet je aan denken bij het opzetten van een *Oral History*-project? Ook meer praktische zaken komen aan bod: voorbeelden van interviewstijlen, tips voor het afnemen van een interview en een concrete schrijfoefening.

#### Marjolein van der Kemp

Ze deed een studie theater- film en televisiewetenschappen en was lange tijd in de culturele sector werkzaam (o.a. het Haags Uitburo). Daarna is ze overgestapt naar een communicatie-adviesbureau binnen het beroepsonderwijs. De laatste jaren houdt Marjolein zich vooral bezig met congresorganisatie, procesbegeleiding en eigen projecten rondom cultuur en erfgoed. Ze werkt als freelancer bij Landschap Erfgoed en is daar projectleider van UtrechtAltijd (digitale verzameling van historische verhalen). [www.vanhuisuit.nl](http://www.vanhuisuit.nl) en [www.utrechtaltijd.nl](http://www.utrechtaltijd.nl)

### **Sanne Witkamp**

Samen met collega's van landschap Erfgoed Utrecht en erfgoedpartners werkt ze aan het doorgeven van verhalen over de geschiedenis van de provincie Utrecht via de website UtrechtAltijd. Als redacteur is Sanne de afgelopen jaren bezig geweest met het zoeken en doorgeven van verhalen in de meest uiteenlopende vormen: van citaat tot achtergrondartikel. De vaardigheden om dat te doen leerde ze tijdens haar studie Media, Informatie en Communicatie. [www.landschaperfgoedutrecht.nl](http://www.landschaperfgoedutrecht.nl) en [www.utrechtaltijd.nl](http://www.utrechtaltijd.nl)

## **Workshop 3: Interactieve Storytelling & Games**

### **Marc van Hasselt & Ruud Boxma**

Games en audiovisuele media zijn niet meer weg te denken uit de wereld van het erfgoed. Interactiviteit trekt bezoekers aan en daagt ze uit. Behalve interactieve beeldschermen en andere spelactiviteiten wordt er regelmatig ook gebruik gemaakt van interactief theaterspel, zoals in museumpark Archeon. Technieken uit storytelling, interactieve installaties en game-ontwerpen kunnen een verhaal op een aantrekkelijke en uitdagende manier helpen vertellen.

Tijdens deze workshop worden praktijkvoorbeelden getoond die de deelnemers uitdagen om na te denken over hun eigen erfgoedlocatie en daarvoor een verhalend idee te ontwikkelen. Tijdens een 'game jam' worden ideeën besproken om die later (thuis) uit te werken en toe te passen.

### **Marc van Hasselt**

Hij is historicus en heeft in 2016 samen met een compagnon *Novitas Heritage* opgericht. Voor de erfgoedsector ontwikkelt hij interactieve spelen, o.a. de Museum Escape, een (pop-up) archeologische escaperoom. Verder is hij eventmanager bij museumpark Archeon, bestuursvoorzitter van *IMTAL Europe* (International Museum Theatre Alliance) en coördinator voor *Interpret Europe* (Association for Heritage Interpretation). [www.novitasheritage.nl](http://www.novitasheritage.nl)

### **Ruud Boxma**

Hij is interactief game-producent en storyteller 3.0. Hij maakt interactieve games en installaties o.a. voor erfgoedinstellingen. Voorbeelden zijn een game over de Oud Hollandse Waterlinie in Gorinchem en een sprekend Romeins beeld in Woerden. Ruud heeft ooit aan de wieg gestaan van het interactieve entertainment in Archeon en was daar regisseur en bedenker van talloze acts en events. Daarnaast is hij scriptschrijver, Virtual Reality filmer en producent van educatieve films. [www.cruquest.nl](http://www.cruquest.nl)

## **Workshop 4: Van droge historie naar sappig verhaal**

### **Erik Mathlener**

De geschiedenis van ons erfgoed is boeiend en indrukwekkend. Toch zijn tentoonstellingen en rondleidingen veelal voorzien van een duizelingwekkende hoeveelheid jaartallen, stambomen en hectares. Dat is echter niet wat bezoekers onthouden. Of interessant vinden. Vertel ze liever een verhaal over de graaf en zijn dochter, wijs de kamer aan waar het noodlot plaatsvond, laat mensen voelen hoe het was. Trek ze mee in die beleving. Dát maakt dat ze het fanatiek aan vrienden verder vertellen. Zet de dranghekken maar vast klaar...

Tijdens de workshop komen de volgende vragen aan de orde: Hoe geef je de bezoeker een echte beleving? Hoeveel cijfers en jaartallen kunnen bezoekers aan? Wat vertel je wel/niet? Hoe maak je er een spannend verhaal van? En waarom vertellen we die nog te weinig? Hoe maak je je collega's enthousiast om ook verhalen te vertellen? (N.B. Deze workshop is vooral bedoeld voor erfgoed professionals en beleidsmakers, maar ook anderen zijn hartelijk welkom.)

### **Erik Mathlener**

Erik Mathlener is een business storyteller. Gedreven besmet hij anderen met het storytelling-virus: hoe werkt het, wat kun je ermee, en hoe zet je de stappen naar zakelijk resultaat. Hij werkt als interactieve spreker, trainer en coach voor bedrijven als Rabobank, KPN en Vodafone, maar ook diverse gemeenten en provincies hebben van hem geleerd hoe ze verhalen kunnen inzetten voor hun doelstelling. Erik is auteur van het boek "Storytelling in drie bedrijven" en medeoprichter van het Storytelling Gilde. [www.storymanagement.nl](http://www.storymanagement.nl)

## Verhalenwandeling 1: Storytrail Amelisweerd

### Eugene Ligtvoet

Amelisweerd is het meest geliefde wandelbos van Utrecht. Maar wat veel wandelaars niet weten, is dat zich tussen de eeuwenoude bomen heel bijzondere verhalen schuil houden. Zo maakt u al wandelend kennis met ridder Amelius, die Amelisweerd zijn naam schonk. Met koning Lodewijk Napoleon, die zich hier in 1808 vestigde en al na acht dagen weer vertrok. Met een zonderlinge 18e-eeuwse markies die zijn sporen naliet. En met de smaak van de moestuin. De Storytrail landgoedwandeling Amelisweerd is een fruitige mix van geschiedenis, natuur en verteltheater. Proef het zelf!

#### Eugene Ligtvoet

Hij is professioneel acteur, verhalenverteller en muzikant. Hij voltooide de toneelacademie in Utrecht (HKU) en was betrokken bij het Werktheater. Eugene heeft beleving en interactie hoog in het vaandel staan. Hij werkt o.a. voor Stadsavonturen, De Geelvinck Muziek Musea, Museum De Hoge Woerd en diverse onderwijsinstellingen. [www.linkedin.com/in/eugene-ligtvoet-b4164225/?ppe=1](http://www.linkedin.com/in/eugene-ligtvoet-b4164225/?ppe=1) en [www.storytrail.nl](http://www.storytrail.nl)

## Verhalenwandeling 2: Storytrail Grensland

### Bastiaan de Zwitser

De Romeinen bouwden op een dag Castellum Fectio en zeiden: "Limes hic est!" en bepaalden daarmee de grens van hun rijk. Sindsdien is Fort Vechten grensland. Grens van het Romeinse rijk, grens van de Nieuwe Hollandse waterlinie en grens tussen geschiedenis en verhalen.

Met Bastiaan de Zwitser gaat u op zoek naar het grensgebied. U doorklieft de mist van geschiedenis en het mysterie van de verbeelding, speurt naar grenzen tussen werkelijkheid en fictie om te ontdekken wat die twee elkaar te bieden hebben. U bent getuige van moord en doodslag die grenzen veranderd hebben en hoort over list en bedrog die tot macht en voorspoed leidden. En wie weet passeert u ongemerkt de grens van geschiedenis naar sterk verhaal.

#### Bastiaan de Zwitser

Hij is als professioneel verhalenverteller actief voor o.a. Spoorwegmuseum, Archeon, Nederlands Openluchtmuseum, Stadsavonturen, Elfia, Prehistorisch dorp en meer. Hij doet dit vanuit zijn achtergrond als acteur en dramaschrijver met een grote liefde voor sterke verhalen. [www.bastiaan.com](http://www.bastiaan.com) en [www.storytrail.nl](http://www.storytrail.nl)

## Verhalenwandeling 3: Storytrail Fort Vechten

### Gottfrid van Eck

Tijdens de Eerste Wereldoorlog worden honderden soldaten op Fort Vechten gemobiliseerd. Als rekruten leren ze de fijne kneepjes van het inunderen, exerceren en salueren van de sergeant. En de kapitein vertelt hoe ze zich moeten wapenen tegen spionnen, smokkelaars en aardappeldieven. Maar het belangrijkste van alles: het nastreven van neutraliteit en vermijden van conflicten. Hollandse helden zijn immers altijd neutraal! Maar hoe krijg je dat voor elkaar als het eten smerig is, de dagen lang zijn en de verveling elk ogenblik kan toeslaan?

Spannende verhalen helpen het moreel op te krikken. Luister naar het waargebeurde verhaal van soldaat Louis van Iersel die een heuse oorlogsheld werd zonder ook maar één schot te lossen. Laat je inlijven en meeslepen door de Grote Oorlog achter de Hollandse Waterlinie.

#### Gottfrid van Eck

Hij is professioneel verhalenverteller, schrijver en muzikant. Voor theatergezelschap Stadsavonturen heeft hij Storytrails (verhalenwandelingen) ontwikkeld in een tiental steden en op diverse forten en landgoederen. Daarnaast maakt Gottfrid verhalen- en muziekprogramma's op maat voor verschillende opdrachtgevers, o.a. Geldmuseum, Paleis Soestdijk, Storytelling Centre. Hij was 6 jaar bestuurslid PR van Stichting Vertellen. Ten slotte is hij initiator en organisator van het Erfgoed Vertel Event. [www.gottfridvaneck.nl](http://www.gottfridvaneck.nl) en [www.storytrail.nl](http://www.storytrail.nl)



Algehele coördinatie EVE:

Gottfrid van Eck / Wilde Eend Producties

tel. 06 – 2831 6474, [info@wilde-eendproducties](mailto:info@wilde-eendproducties)

**HOLLANDSE  
WATERLINIE®**



LANDSCHAP ERFGOED UTRECHT

**W  
M** WATERLINIE  
MUSEUM

**Vertel**  
ACADEMIE



NOVITASHERITAGE  
ERFgoed | Erfgoed | Erfgoed

Stadsavonturen  
Cultuur beleven

**WILDE EEND**  
PRODUCTIES

**Storytelling**  
CENTRE

Stichting  
**VERTELLEN**